

Arkivsak: 18/01876-1

Saksdokumenter:

BM 20/18-1 Velsignelse av barn

Barnevelsignelse

De siste par årene har det i mediene blitt informert om barnevelsignelse i Den norske kirkes gudstjenester. Bispemøtet har tidligere hatt en kort drøfting av fenomenet.

Det kan synes som om etterspørselen etter barnevelsignelse har økt de senere årene, det er i hvert fall mer omtalt. Ettersom dette ikke er en etablert ordning finnes det ingen statistikk, men flere medieoppslag om temaet kan tyde på at dette er en problemstilling flere menigheter møter.

Det kan være nærliggende å tenke at dette er en konsekvens av et pluralistisk samfunn hvor ekteskap og samliv inngås på tvers av livssyn og konfesjonell tilknytning: En forelder kan ønske å døpe barnet, mens den andre setter seg imot. Barnevelsignelse kan da være et kompromiss hvor barnet får en kirkelig velsignelse uten at de teologiske implikasjonene som slår inn ved en dåp gjør seg gjeldende. Barnevelsignelse oppfattes – med rette – som en mindre inngripende handling enn dåpen.

På grunn av manglende statistikk er det heller ikke mulig å si noe om barn som mottar barnevelsignelse i større grad senere velger dåp enn de som ikke får slik velsignelse.

En økende tematisering av spørsmålet om barnevelsignelse indikerer en utfordring kirken står overfor når det gjelder hvordan kirken kan møte unge voksne i den situasjon de befinner seg i. Spørsmålet om hvordan kirken skal stille seg til barnevelsignelse blir dermed ikke bare et rent teologisk spørsmål, men også i stor grad et strategisk spørsmål om hvordan vi tilrettelegger for tilhørighet og deltakelse i kirkens liv.

Forslag til vedtak

Bispemøtet registrerer at barnevelsignelse er et fenomen som synes å ha en økende aktualitet blant Den norske kirkes medlemmer. Bispemøtet har forståelse for at det kan forekomme situasjoner der dåp ikke er aktuelt. Kirken må arbeide mer med hvordan barn og barnefamilier kan gis mulighet for tilhørighet og deltakelse i kirkens liv.

Bispemøtet mener at:

- det ikke bør utarbeides en liturgi for barnevelsignelse.
- menigheter ikke aktivt bør promotere barnevelsignelse, men at forrettende prest kan gi en skjønnsmessig vurdering om å gjennomføre barnevelsignelse der dette blir aktuelt.
- barnevelsignelse må ikke skje som en del av, eller i forbindelse med, dåpshandlingen. Forbønnsleddet er et egnet sted for barnevelsignelse.

- Det bør ikke brukes formuleringer fra dåpsliturgien i en barnevelsignelse, heller ikke vann må benyttes.
- Barnevelsignelse ikke skal kirkebokføres.

Saksorientering

Bakgrunn

De siste par årene har det i mediene blitt informert om barnevelsignelse i Den norske kirkes gudstjenester. Bispemøtet har tidligere hatt en kort drøfting av fenomenet.

Det kan synes som om etterspørselen etter barnevelsignelse har økt i Den norske kirke de senere årene. Etersom dette ikke er en etablert ordning finnes det ingen statistikk, men flere medieoppslag om temaet kan tyde på at dette er en problemstilling flere menigheter møter.

Det kan være nærliggende å tenke at dette er en konsekvens av et pluralistisk samfunn hvor ekteskap og samliv inngås på tvers av livssyn og konfesjonell tilknytning: En forelder kan ønske å døpe barnet, mens den andre setter seg imot. Barnevelsignelse kan da være et kompromiss hvor barnet får en kirkelig velsignelse uten at de teologiske implikasjonene som slår inn ved en dåp gjør seg gjeldende. Barnevelsignelse oppfattes – med rette – som en mindre inngripende handling enn dåpen.

På grunn av manglende statistikk er det heller ikke mulig å si noe om barn som mottar barnevelsignelse i større grad senere velger dåp enn de som ikke får slik velsignelse.

En økende tematisering av spørsmålet om barnevelsignelse indikerer en utfordring kirken står overfor når det gjelder hvordan kirken kan møte unge voksne i den situasjon de befinner seg i. Spørsmålet om hvordan kirken skal stille seg til barnevelsignelse blir dermed ikke bare et rent teologisk spørsmål, men også i stor grad et strategisk spørsmål om hvordan vi tilrettelegger for tilhørighet og deltakelse i kirkens liv.

Barnevelsignelse er en ordning i kirkesamfunn som praktiserer voksendåp, men som allikevel ønsker å ivareta behovet for en livsrite knyttet til et barns fødsel. Dette er historisk forstand en fremmed skikk i Den norske kirke, ettersom ingen sider ved en barnevelsignelse ikke dekkes inn av dåpen.

Det fremste argumentet mot barnevelsignelse er at det oppfattes som et alternativ til dåp. Etableringen av barnevelsignelse som en ordning i Den norske kirke, og da med utarbeidelse av liturgi, vil gi kirken to tilbud for foreldre til barn, hvorav ett verken har teologiske eller kirkerettslige følger. Dette kan føre til at flere velger barnevelsignelse fremfor dåp da det kan oppfattes som en enklere løsning. Etablering av en liturgi for barnevelsignelse kan dermed uthule kirkens dåpssyn og dåpsformidling.

Å lage en ordning for barnevelsignelse kan også skape en usikkerhet i forskjellen mellom hva som ligger i en dåp og hva som ligger i en barnevelsignelse. Der prester og andre teologisk kyndige kan være trygge på forskjellen, kan det være vanskeligere å oppfatte for en bredere offentlighet.

Det fremste argumentet for barnevelsignelse er at dette er måte kirken kan komme foreldre i møte på. Det er dermed et sjelesørgerisk anliggende, og kan bidra til å hjelpe foreldre i en krevende situasjon. Å etablere en ordning for barnevelsignelse vil kunne sette barnevelsignelse inn i et system som vil bidra til å lette prosessen for foreldre og menighet ettersom det vil gi en tydelighet på hvordan dette kan ordnes. Å lage en liturgi vil også gi en

mulighet til å utarbeide et rituale som er tydelig annerledes enn dåpsliturgien og dermed gjøre skillet mellom dåp og barnevelsignelse tydeligere.

I Den norske kirke har det vært en praksis hvor prest, eller annen person, kan be for den man ønsker. Dette vises blant annet gjennom forbønnshandlinger for likekjønnede før ny liturgi for ekteskap ble vedtatt i 2017. Å skjerpe inn på muligheten for å be for et nyfødt barn harmonerer dårlig med øvrig praksis, og det er lite fruktbart å hevde at hovedgudstjenesten er et lite egnet sted til å be for et barn. Derimot vil det være mulig å gi noen retningslinjer for hvordan man ønsker at barnevelsignelse skal gjennomføres uten at det må etableres en formell ordning eller liturgi. Dette kan for eksempel gå på hvor i gudstjenesten en slik handling bør finne sted, og råd om hvordan man unngår sammenblanding med dåpsliturgien.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Denne saken har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.